

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/1456/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6313210075
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6313210075.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovovej a Mgr. Dušana Ďuriana v právnej veci navrhovateľa S. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H., H. XXX/XX, t. č. bytom P. sociálnych služieb, C. XX, N., proti odporcom 1/ X. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XXX, 2/ K. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XXX, obaja odporcovia zastúpení advokátom Mgr. Júliusom Meszárošom, so sídlom Trenčín, Námestie sv. Anny 7269/20B, v konaní o vrátenie daru o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 4C/332/2013-164 z 21. júla 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Návrh navrhovateľa na vrátenie daru proti obom odporcom okresný súd zamietol ako nedôvodný. Na námietky navrhovateľa, že darovaciu zmluvu uzavretú medzi navrhovateľom ako darcom a odporcami ako obdarovanými dňa 27. septembra 2011, vklad ktorej povolila bývalá Správa katastra D. pod sp. zn. V 2195/11 podpisoval v tiesni bez dostatočnej informácie o obsahu tejto zmluvy súd skúmal priebeh uzavretia zmluvy. Výsluchom účastníkov a svedkyne, ktorá overovala podpis navrhovateľa na darovacej zmluve zistil, že podpis darovacej zmluvy prebiehal štandardným spôsobom. Okolnosti jej uzavretia a podpisu sa ničím nelíšili od spôsobu uzavretia zmluvy inými subjektami. Zmluva obsahuje vyhlásenie zmluvných strán, že darovaciu zmluvu uzavreli na základe svojej slobodnej vôle, že nebola uzavretá v tiesni, zmluvu si prečítali, jej obsahu porozumeli a na znak súhlasu s ňou ju podpísali. Návrh na uloženie povinnosti odporcom vrátiť dar odôvodňoval navrhovateľ správaním sa odporcov, ktoré možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Vykonaným dokazovaním súd nezistil, že by sa odporcovia správali spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 630 Občianskeho zákonníka. Porušenie dobrých mravov podľa navrhovateľa malo spočívať v tom, že napriek sľubu sa odporcovia o navrhovateľa nestarajú, nenavštevujú ho v sociálnom zariadení, neprispievajú mu na úhradu nákladov v dome sociálnych služieb. Z obsahu písomnej zmluvy podľa názoru súdu takýto záväzok odporcov voči navrhovateľovi nevyplýva. Napriek tomu odporcovia navštevovali navrhovateľa v domove sociálnych služieb, aj mu určitý čas prispievali na úhradu ceny pobytu a to až do zhoršenia zdravotnej a finančnej situácie odporcov 1/ a 2/. Odporkyňa 1/ mala vážne zdravotné problémy, odporca 2/ spolu s manželkou sú starobní dôchodcovia a nie je dobrý ani zdravotný stav odporcu 2/. V konaní bolo preukázané, že sa vzťahy medzi navrhovateľom a odporcami zhoršili, ale je to len dôsledok podaného návrhu na vrátenie daru. Súčasné neposkytovanie starostlivosti a neprispievanie na úhradu nákladov za pobyt v domove sociálnych služieb zo strany odporcov nie je možné hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov, pretože zmena správania sa odporcov bola zapríčinená iba znížením ich príjmu v dôsledku zhoršenia ich zdravotného stavu. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na čas po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie navrhovateľ. Tvrdil, že okresný súd rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, keď odmietol vypočítať ním navrhovanú svedkyňu K.. O. K., na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, že sa odporcovia nesprávali hrubo porušujúc dobré mravy a vec nesprávne právne posúdil, keď návrhu nevyhovel. Bez výsluchu odporkyne 1/ nemohol okresný súd dospieť k správnym skutkovým záverom. Poprel, že by v roku 2010 splnomocnil odporcu 2/ na všetky úkony spojené s vyhotovením darovacej zmluvy. Nesprávny je názor okresného súdu, že dôvodom podania návrhu na vrátenie daru je snaha domova sociálnych služieb, v ktorom je navrhovateľ umiestnený, získať späť majetok navrhovateľa, z ktorého by mohli byť uhradené dlhy za pobyt navrhovateľa v tomto zariadení. Za porušovanie dobrých mravov nemožno, ako súd prvého stupňa konštatoval, považovať len fyzické násilie. Psychický nátlak možno tiež podriaďiť pod pojem hrubé porušovanie dobrých mravov. Súd prvého stupňa neumožnil navrhovateľovi vyjadriť sa k veci a vykonaným dôkazom.

Odporcovia nesúhlasili s odvolaním navrhovateľa. Okresný súd podľa ich názoru zistil správne skutkový stav a vec správne právne posúdil. Za nepravdivé označili tvrdenie navrhovateľa, že mu súd nedal priestor na kladenie otázok, resp. na reakcie na prednes odporcu a svedkov. Navrhovateľ bol v prvostupňovom konaní zastúpený splnomocneným zástupcom s právnickým vzdelaním. Súhlasili s názorom okresného súdu, že navrhovateľ nepreukázal také správanie sa odporcov, ktoré by mohlo byť vyhodnotené ako hrubé porušenie dobrých mravov. Naopak v konaní bolo preukázané, že odporca 2/ dobrovoľne po dobu, kým mu to finančná situácia dovoľovala zo zárobkov odporkyne 1/ v zahraničí prispieval navrhovateľovi na pokrytie časti nákladov spojených s jeho pobytom v sociálnom zariadení vo C.. Poprel, že by sa vo vzťahu k zariadeniu, v ktorom je umiestnený navrhovateľ zaviazal prispievať na úhradu nákladov sumou 240,- Eur mesačne. Jeho dôchodok 296,80 Eur mesačne by mu takýto záväzok ani nedovoľoval splniť. Odporcovia sa domnievajú, že za podaním žalobného návrhu nestojí samotný navrhovateľ, ale osoby, ktorých záujmom je v prípade úspechu navrhovateľa v konaní profitovať z majetku vráteného navrhovateľovi. Navrhli potvrdiť rozsudok okresného súdu a uložiť navrhovateľovi povinnosť nahradiť odporcom trovy odvolacieho konania.

Krajský súd prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil v plnom rozsahu sa stotožňujúc nielen s výrokom, ale aj dôvodmi napadnutého rozhodnutia, na ktoré v podrobnostiach odkazuje a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku iba dodáva.

Návrh na začatie konania doručený Okresnému súdu Brezno 17. septembra 2013 okrem žiadosti navrhovateľa na vrátenie daru obsahoval aj návrh na určenie neplatnosti darovacej zmluvy z dôvodu, že bola uzavretá v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, nie zo slobodnej vôle navrhovateľa. Hoci v návrhu na začatie konania nie je označený splnomocnený zástupca navrhovateľa, z plnej moci udelenej JUDr. Stanislavovi Hurtečákovi ešte 2. apríla 2013 je možné vyvodiť, že už pred začatím súdneho konania sa navrhovateľ radil o postupe pri uplatňovaní svojich nárokov na súde s právnicko vzdelanou osobou, ktorú 5 mesiacov pred podaním návrhu splnomocnil na zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Brezno v právnej veci o neplatnosť darovacej zmluvy „po pridelení čísla konania na Okresnom súde v Brezne“. Navrhovateľ v priebehu konania opakovane dokladal nové vyjadrenia ako reakcie na vyjadrenie odporcov a dokladal aj písomné prehlásenia zamestnancov domova, v ktorom je umiestnený k predmetu sporu. Svoje tvrdenia o neplatnosti darovacej zmluvy pre chýbajúcu vôľu navrhovateľa uzavrieť ju, vyvrátil sám navrhovateľ písomným podaním doručeným Okresnému súdu Brezno 20. mája 2014 a späťvzatím návrhu v časti o určenie neplatnosti darovacej zmluvy. O čiastočnom zastavení konania pre späťvzatie návrhu rozhodol okresný súd uznesením č. k. 4C/332/2013-94 z 23. júna 2014, ktoré bolo doručené splnomocnenému zástupcovi navrhovateľa 14. 07. 2014 a právneho zástupcovi odporcov v rovnaký deň 14. 07. 2014. Odvolanie proti tomuto uzneseniu žiaden z účastníkov nepodal, preto nadobudlo právoplatnosť. Presné vymedzenie nehnuteľností, ktorých vrátenia sa podľa § 630 Občianskeho zákonníka navrhovateľ domáhal predložil navrhovateľ okresnému súdu 27. 06. 2014 a súd zmenu návrhu podľa posledne vykonanej opravy pripustil uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 21. 07. 2014 za prítomnosti navrhovateľa, jeho splnomocneného zástupcu, odporcu 2/ a právneho zástupcu odporcov 1/ a 2/. Potom, ako bol ustálený predmet konania sa správne okresný súd zameril na zistenie, či sa odporcovia 1/ a 2/ správali voči navrhovateľovi spôsobom, ktorý by mohol súd vyhodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov, pretože Občiansky zákonník v § 630 upravuje možnosť darcu domáhať sa vrátenia daru, len ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

Z darovacej zmluvy predloženej okresnému súdu vo fotokópii datovanej dátumom 27. 09. 2011, ale s dátumom overenia podpisu navrhovateľa 31. októbra 2011 obcou S. nie je zistiteľné, kto a na koho podnet túto zmluvu vypracoval. Ak bola zmluva jej účastníkmi podpísaná, je bez významu, kto ju pripravoval a pre rozhodnutie vo veci nebolo ani podstatné, či skutočne navrhovateľ splnomocnil odporcu 2/ ešte v roku 2010 na zabezpečenie textu darovacej zmluvy. Jedinou relevantnou skutočnosťou odôvodňujúcou výsledok sporu bolo zistenie, ako sa obdarovaný voči darcovi po uzavretí darovacej zmluvy správali. I napriek námietkám odporcov predneseným v konaní, že navrhovateľ iba nejasne vymedzuje, v čom vidí porušovanie dobrých mravov zo strany odporcov a že bez konkretizácie dôvodov, ktoré viedli navrhovateľa k podaniu návrhu na vrátenie daru nemôžu posúdiť ani či bol návrh na vrátenie daru podaný včas, sa navrhovateľ počas celého konania iba všeobecne vyjadroval, že za správanie sa odporcov porušujúce dobré mravy považuje, že ho nenavštevujú v domove sociálnych služieb a neprispievajú mu na úhradu domovom poskytovaných služieb. Navrhovateľ viackrát v konaní zdôrazňoval, že takýto záväzok (poskytovať navrhovateľovi príspevok na úhradu nákladov v zariadení a postarať sa o navrhovateľa v jeho trvalom bydlisku v H. v prípade, že sa mu už v domove páčiť nebude) prevzali na seba odporcovia iba ústne. Prevzatie takéhoto záväzku však navrhovateľ v konaní nepreukázal a okresný súd správne konštatoval, že z obsahu darovacej zmluvy takýto záväzok odporcov nevyplýva. Navrhovateľ teda nepreukázal, že podmieňoval darovanie nehnuteľností záväzkom odporcov doopatrovať ho. Zistenie okresného súdu o zhoršenom zdravotnom stave odporcu brániacom mu navštevovať navrhovateľa pravidelne a vykonávať osobnú starostlivosť o navrhovateľa potvrdzuje lekárska správa z ortopedického oddelenia vyhotovená 29. 11. 2013 založená v spise na č. I. 35.

K tvrdeniam navrhovateľa, že odporcovia na ňom spáchali podvod, že navrhovateľ ani návrh na vklad darovacej zmluvy na Správu katastra D. nemienil podať a že darovacia zmluva nevyjadruje jeho vôľu je vyvrátená dokladom Správy katastra D. o doručení rozhodnutia o povolení vkladu darovacej zmluvy z 10. januára 2012 navrhovateľovi do vlastných rúk dňa 23. januára 2012. Obsahom rozhodnutia o vklade je text zmluvy v konkrétnostiach, ktoré nehnuteľnosti, v akom rozsahu a na koho sa prevádzajú. Navrhovateľ netvrdil, ani zo spisu nevyplýva, že by sa proti tomuto rozhodnutiu Správy katastra D. o povolení vkladu darovacej zmluvy v zákonom dovoleným spôsobom bránil.

Obsah spisu nepotvrdzuje tvrdenia navrhovateľa, že mu okresný súd neposkytol dostatočný priestor na vyjadrenie vo veci a reakciu na vykonané dôkazy. Navrhovateľ sa osobne spolu so svojim splnomocneným zástupcom JUDr. Stanislavom Hurtečákom zúčastnil pojednávania dňa 23. 06. 2014, kde sa vyjadroval na výzvu súdu, akým spôsobom mieni preukázať svoje tvrdenia z návrhu a bol účastný aj pojednávania dňa 21. 07. 2014, kde prvostupňový súd podrobne vypočul navrhovateľa (jeho prvotná výpoveď je zachytená na troch stranách formátu A4 a navrhovateľ skoro v rovnakom rozsahu odpovedal ešte aj na otázky právneho zástupcu odporcov 1 a 2/. Po výpovedi odporcu 2/ navrhovateľ reagoval, hodnotil prednes odporcu 2/, rovnako tak splnomocnený zástupca navrhovateľa. Na výpoveď svedkyne O. J. reagoval právny zástupca navrhovateľa, ktorý kládol otázky aj ďalšej svedkyňi K.. D. K. a X.. N. K.. Aktívny pri výsluchu svedkyne R. J. bol aj zástupca navrhovateľa, ktorý priebežne kládol otázky aj ďalšej svedkyňi W. D.. Po skončení výsluchu svedkov na otázku súdu, aké majú účastníci ďalšie návrhy na dokazovanie splnomocnený zástupca navrhovateľa predkladal čestné prehlásenie S. S. a písomnú svedeckú výpoveď K.. O. K., ku ktorej uviedol: „V prípade, že súd bude považovať za potrebné, navrhuje vypočuť svedkyňu K.. O. K.“. Na otázku sudcu, ku akým skutočnostiam má byť svedkyňa K.. O. K. vypočutá splnomocnený zástupca navrhovateľa uviedol, že: „ku skutočnostiam, ktoré vie celý ústav, celá H., ktoré môže ešte dosvedčiť aj jej matka prítomná pani K.. D. K.“. Na ďalšiu otázku súdu, či bola navrhovaná svedkyňa K.. O. K. prítomná pri uzatváraní darovacej zmluvy odpovedal navrhovateľ, že priamo svedkom rokovaní ani uzavretia darovacej zmluvy táto svedkyňa nebola. Tieto okolnosti viedli okresný súd k zamietnutiu návrhu navrhovateľa na vypočutie svedkyne K.. O. K. uznesením vyhláseným na pojednávaní. Po poučení zo strany súdu podľa § 120 ods. 4 O. s. p. účastníci iné návrhy na dokazovanie nepredniesli.

Okresný súd pri prejednaní veci postupoval v súlade s § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď si vypočul návrhy účastníkov na vykonanie dôkazov a rozhodol o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. Dôkazy vykonával v súlade s § 122 ods. 1 O. s. p. na pojednávaní a umožnil účastníkom v súlade s § 123 O. s. p. vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré vykonával. Navrhovateľa na svojich procesných právach prvostupňový súd žiadnym spôsobom neukrátil. Okresný súd nepochybil ani tým, že návrh na vykonanie dôkazu výsluchom svedkyne K.. O. K. zamietol potom, ako od navrhovateľa

zistil, že táto svedkyňa nebola prítomná pri jednaniach účastníkov ohľadne obsahu darovacej zmluvy, ani pri jej podpise. Pre správne zistenie skutkového stavu vykonal okresný súd podľa názoru odvolacieho súdu dostatočné dokazovanie, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s § 132 O. s. p. a prihliadol na všetko, čo za konania vyšlo najavo. Za správny považuje odvolací súd názor okresného súdu, že pre uloženie povinnosti podľa § 630 OZ vrátiť dar darcovi musí byť spoľahlivo preukázané, že sa obdarovaný správa k darcovi alebo členovi jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Znížená frekvencia návštev odporcu 2/, ktorý býva značne ďaleko od zariadenia, v ktorom je navrhovateľ umiestnený vzhľadom na jeho zdravotný stav, keď sa pohybuje len za pomoci francúzskych barlí a neuhrádzanie nákladov navrhovateľa v zariadení ani čiastočne z dôvodu nízkeho dôchodku odporcu 2/ nie je možné považovať za správanie hrubo porušujúce dobré mravy. Navrhovateľ možno očakával od odporcov ako vďaka za poskytnutý dar správanie, ktoré popisuje ako záväzok odporcov 1/ a 2/, ale v skutočnosti si takýto záväzok odporcov 1/ a 2/ pri podpise darovacej zmluvy navrhovateľ nezabezpečil napríklad tým, že by bol uvedený v darovacej zmluve. Zhodne s okresným súdom odvolací súd uvádza, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, že boli naplnené podmienky ustanovenia § 630 OZ a preto jeho návrhu na vrátenie daru proti odporcom 1/ a 2/ nemohlo byť vyhovené. Návrh nebol podaný dôvodne, okresný súd ho správne ako nedôvodný zamietol.

Podľa § 224 ods. 4 O. s. p., ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3, o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.